

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bibliotheca Scriptorvm Sacri Ordinis Cisterciensis Elogiis Plvrimorvm Maxime Illvstrivm Adornata

Visch, Charles de

Coloniæ Agrippinæ, 1656

Capvt IV. Idem Rationibus probatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38433

aliquid esse, nisi quod recenter incipit: nec futurum esse, nisi quod nunquam fuit, nec est. Vt, paries fuit albus, & modo est niger, & cras erit flauus. Comparatione tamen illorum quod simul durat cum eo quod iam præterijt, & adhuc durat cum eo quod modo incipit, & duraturum cum eo quod non est, sed erit; dicimus ipsum fuisse, & esse, & futurum esse. Vt scilicet, fuit homo, & est, & erit. Noluit ego Author iste dicere, ego hodiè gigno te, ne coniungendo duas notas præsentis, innueret recentiam generationis. Nec dixit, olim genui te, ne dum duas notas præteritionis coniungeret, generationis fluxum innueret. Ideò dixit, *ego hodie gigni te, vt recentiam remoueat apponendo præteritum, & apponendo præsens remoueat fluxum.* (a) Nabuehodonosor etiam qui erat gentilis, dixit se in fornace vidisse quartum similem Filio Dei. Et Mercurius Philosophus in Eclepsia, ait: (b) *Deus æternus facit Deos æternos.* Quid per Deum intellexit, nisi Patrem? quid per Deos æternos, nisi Filium & Spiritum Sanctum? qui dicuntur dii, id est, diuinæ personæ, & verè æternæ. Fecit autem posuit, pro, genuit, dum lapsus sermone, ait, fecit Deos æternos. Idem Mercurius in libro qui inscribitur, *Logostileos*, id est, verbum perfectum, ait: (c) *Deus summus, secundum fecit Deum, & eum dilexit tanquam filium suum vnigenitum, vocauitque eum, Filium benedictionis æternæ.* O quam eleganter dixisset Hermes Mercurius, si pro, fecit, posuisset, genuit.

Iesus etiam Filius Sirach, qui inter Iudæos magnus reputatus est, in tuo libro, qui liber Sapientie inscribitur, Filium Dei in hunc modum introducit loquentem: (d) *Ego in altissimis habitauis, & thronus meus in Columna nubis.* Et alibi: (e) *Antequam quidquam faceres ab initio, eram cum eo sunctus, disponens.* Quis loquitur hic nisi Filius, qui

cum Patre ab æterno cuncta disposuit. Et alibi ait: (f) *Et ego parturiebar.* Quis fuit qui ante mundi initium parturiebatur, nisi Filius Dei, quem ab æterno genuit sine initio? De Spiritu Sancto mentionem fecit Liber Geneleos, vbi dicitur, (g) *Spiritus Dei ferebatur super aquas.* Et in psalmo. (h) *Flauit spiritus, & fluxerunt aqua.* Et in alio psalmo. (i) *Spiritum sanctum tuum ne auferas à me.* Et in Isaia: (k) *Requiescet super eum Spiritus timoris Domini.*

CAPVT IV.

Idem Rationibus probatur.

Idem rationibus potest probari: quod legitur de numeris, ad numerata referendum est: quia quod dicitur de proprietatibus subiectorum, ad ipsa subiecta referendum est. Vnde, cum in Arithmetica dicatur, quod *sola vnitas indiuisibilis simplex, est origo omnis pluralitatis*, ad res subsistentes istud videtur referendum; sed in creaturis nullum existens subsistens inuenitur actu & natura simplex, & indiuisibile, quod non sit aliqua specie compositionis compositum; ergo in alio existente oportet nos inuenire illam ineffabilem simplicitatem; restat ergo & hanc esse in creatore, cum in creatura inueniri non possit. Quia sicut ab vnitate indiuisibili omnis procedit pluralitas quæ diuisibilis est, ita à creatore inuariabili omne procedit variabile, quia ipse manens stabilis dat cuncta moueri. Et sicut in vnitate & numero resultant creatoris & creaturæ imago, ita & Trinitatis similitudo: in proprietate enim vnitatis quodam modo resultat vestigium Trinitatis; quia vt apud Arithmeticum legitur, vnitas gignit seipsam. Inter vnitatem autem genitam & gignentem, quædam inuenitur æqualitas; in quo ergo subsistente hoc poterimus inuenire, nisi in Deo? Deus enim gignit

(a) Danielis, 3. v. 92. (b) Mercurius Philosophus. (c) Idem. (d) Ecclesiast. 14. v. 7. (e) Proverb. 8. (f) Ibdem. v. 25. (g) Gen. 1. (h) Psal. 147. v. 18. (i) Psal. 50. v. 15. (k) Isaie 11.

gignit Deum, & non alium Deum à Deo gignente, imò, genuit illum qui est idem Deus cum gignente. & est ibi perfecta æqualitas gignentis & geniti, sine conuenientia, seu connexus, qui dicitur Spiritus Sanctus, in quo Pater & Filius conueniunt. Vnde & Philosophus ait: (a) *Monas gignit monadem, & in se suum reflexit ardorem.* Ergo aut in nullo subsistente inuenies quod de vnitae dicitur aut in vnitae & trinitate diuina reperitur. Præterea, sicut Deus ab æterno fuit sapiens, ita sapientia sua fuit ab æterno quæ ab ipso procedit, & ita Sapientia Patris à Patre nascitur, & sic est proles Patris: ergo Filius Patris. Notio enim illa qua Deus & se, & vniuersa nouit à se condita, alia ab ipso est, quia ex ipso & in ipso, quæ quia non est aliud in substantiâ ab eo ex quo est, Filius nominatur, eâ similitudine, quia sicut in naturali generatione Filius à Patre in Personâ alius est, substantiæ tamen eiusdem: ita Dei & ex ipso productæ notionis vna est existentia, & tamen alia persona. Quia, sicut diximus, eadem non potest esse ex se ipsa. Hoc tamen interest in dictâ similitudine quæ data est, quod in humanâ generatione Patris & Filij, vna est substantia specie, non singularitate, Dei verò & suæ notionis, singularitate vna est essentia.

Sic igitur quod in Theologicis Filius appellatur quia est ex Deo, non idem personaliter esse potest, in ipso autem est tantum vna deitas, ergo diuersorum personaliter est vna essentia, vel illa notio qua Deus nouit omnia, non est Deus de Deo. Deus autem notionem suam diligit. Quis autem est nexus & conuenientia Patris & Filij, nisi Spiritus Sanctus, qui ab utroque procedit? Nonne de huius processione dicit Psalmista, emitte spiritum tuum & creabuntur; quæ est enim illa Spiritus Sancti emissio nisi Spiritus Sancti à Deo processio?

Bibliothec. Ord. Cisterc.

(a) *Mercurius Trismegistus,*

CAPVT V.

Similitudinibus sic.

Similitudinibus idem probatur. Vestigium enim Trinitatis apparet in animâ, Mens humana meminit sui, diligit se, variè intelligit se. Hoc si cernimus, nondum quidem Domini Trinitatem, sed imaginem Dei cernimus. Hic enim quædam apparet Trinitas, memoriæ, intelligentiæ, & amoris. Hæc igitur tria potissimum tractemus, memoriæ, intelligentiæ, voluntatem; hæc tria non sunt tres vitæ, sed vna vita, nec tres mentes, sed vna mens, vna essentia. Memoria verò dicitur ad aliquid, & intelligentiæ & voluntas, siue dilectio, similiter ad aliquid dicitur, vita verò ad seipsam, & mens, & essentia. Hæc igitur tria, eo sunt vnum, quo vna vita, vna mens, vna essentia, & quidquid aliud, ad seipsa singula dicuntur, & simul non pluraliter, sed singulariter dicuntur. Eo verò tria sunt, quo ad se inuicem referuntur, ista tria sunt in mente hominis, & sunt vna mens, nec tamen intelligentiæ est memoria, nec memoria voluntas, nec voluntas intelligentiæ, aut memoria.

Aliâ etiam similitudine idem probatur: sunt duæ candelæ sibi vnitæ, sibi similes, sibi æquales; si accendantur, vnâ habent lucem, nec maior, nec magis vnus lux quam alterius. Sed trium est lux vna & indiuidua, sicut in vna Trinitate sunt tres personæ, nec vna persona maior quam alia, nec vnus maior vel alia natura quàm alterius. Pater autem spiritualiter dicitur lux, Filius splendor, Spiritus Sanctus flamma. Idem Pater dicitur lux, quia lucet à seipso, non ab alio; & quia ab eo lucet lux illuminans, id est, Filius, & lux inflammans, id est, Spiritus Sanctus, Filius idem dicitur splendor, quia sicut splendor procedit à luce & splendore, ita Spiritus Sanctus

Ggg

Aut